№ 233. Poniedziałek 7. Października 1861. Rok wydania 51.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z pocztą kwartalnie 5 zł. miesięcznie 1 zł. 75 centów waluty austr. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Podług wys. reskryptu Jego Excelencyi pana ministra stanu z dnia 21. września t. r. do l. 5408 I. M. st. raczył Jego c. k. apostol. Mość najwyższem postanowieniem z dnia 8. sierpnia t. r. zatwierdzić najmiłościwiej uchwałę galicyjskiego sejmu krajowego z dnia 23. kwietnia t. r., ażeby czynności dawnego wydziału stanowego w sprawach szlachectwa, o ile dotyczą Galicyi z Krakowem, przeszły do galicyjskiego wydziału krajowego.

Podaje się to do wiadomości powszechnej z tym dodatkiem, że w skutek tego natal wydział krajowy pełnić będzie czynności w sprawach szlachectwa.

Lwów, 4. października 1861.

Prezydyum namiestnictwa nadało opróżnioną przy halickiej głównej szkole posadę nauczyciela suplentowi przy tej samej szkole *Hilaremu Rudnickiemu.*

Lwów, 26. września.

Pan Alfred Cielecki, właściciel Porchowy w obwodzie stanisławowskim ofiarował przy komisyi likwidującej zaległe powinności poddańcze, przypadającą mu kwotę 233 zł. 94 c. w. a. na odbudowanie zgorzałego kościoła gr. k. w Porchowej.

Co dziękczynnie niniejszem do ogólnej podaje się wiadomości.

C. k. prezydyum namiestnictwa.

Lwów, 3. października 1861.

Sprawy krajowe.

Lwów, 6go października, C. k. dyrekcya policyi wydała następujące obwieszczenie:

Dnia 4. i 5. b. m. zaszły excesa uliczne naruszające spokojność publiczną, które wywołały u większej części ludności, mianowicie u wszystkich miłujących spokój publiczny i porządek obywateli słuszną obawę i oburzenie.

C. k. dyrekcya policyi widzi się przeto zniewoloną użyć odpowiednich środków, by zapobiedz dalszym wykroczeniom. Przestrzega się zatem surowo mieszkańców tego miasta, aby ze względu na §§ 297 do 284 ustawy karnej, pod żadnym pozorem nie brali udziału w zbiegowiskach jakiego bądź rodzaju, ani też nie łączyli się do takowych z ciekawości.

Naostatek zwraca się i na to uwagę, że w razie gdyby musiała być rozwinięta siła zbrojna, takowa jest obowiązaną użyć broni według praw istniejących nawet i bez poprzedniego wezwania ze strony władzy cywilnej, jeżeli będzie otoczona tłumem ludu, lub czynnie znieważoną.

Z c. k. dyrekcyi policyi.

Lwów dnia 6. października 1861.

Hammer,

C. k. radca rządowy i dyrektor policyi.

(Stan zarazy bydła.)

Lwów, 5. października. Podług ostatnich raportów przygasa zaraza bydła w *Babińcach* i *Niwrze* w. obwodzie czortkowskim coraz więcej, ale za to pojawiła się nanowo na pastwiskach *Rybołówki* i *Podzwierzyńca* w obwodzie samborskim pomiędzy stadem wołów, które 10. lub 11. z. m. zebrane zostały na jarmarku w Sadogórze na Bukowinie i ztamtąd popędzone dalej.

W tych trzech wykazanych teraz miejscach dotknęła zaraza w stanie bydła liczącym 1059 sztuk w 56 oborach, 126 sztuk, z których 42 wyzdrowiało, 70 odeszło, a 14 pozostało jeszcze w kuracyi.

(Audyencye u dworu. -- Projekt ustawy druku.)

Wiedeń, 4. października. Jego c. k. apostolska Mość raczył przyjmować wczoraj przed południem wiele osób prywatnych na audyencyę.

— Na posiedzeniu izby deputowanych z 4. b. m. przedłożył Jego Excelencya minister stanu projekt ustawy druku, a Jego Excelencya minister Lasser projekt ustawy karnej. Poczem uwiadomił minister Lasser izbę o najwyższem sankcyonowaniu ustawy o nietykalności.

(Posiedzenie izby deputowanych z dn. 3. października.)

Prezyduje dr. Hein.

W loży dworskiej Jego ces. Wysokość Arcyksiążę Karol Ludwik.

Na ławie ministeryalnej pp. Schmerling, Mecsery, Lasser i br. Wickenburg.

Na prezesa wydziału do ułożenia ustawy drukowej, wybrany dep. Mühlfeld.

Dep Zyblikiewicz interpeluje JExc. p. ministra stanu w sprawie kupców krakowskich i lwowskich, skazanych na kary pieniężne i inne. Interpelant znajduje to rozporządzenie namiestnictwa przeciwne konstytucyi, zaczem zapytuje czy wie o niem ministerstwo? I czy kupcy zagrożeni tem rozporządzeniem będą zasłonieni przed jego skutkami.

Dep. Porenta interpeluje JExc. ministra stanu względem projektowanej oddawna reorganizacyi szkoły marynarskiej w Tryeście. Dla czego potąd nie nastąpiła ta reorganizacya?

JExcel. minister stanu odpowiada na jedną z dawniejszych interpelacyi dep. Liubiszy, co do zakładów naukowych w Castel nuovo. Statut szkolny jest całkiem odpowiedni woli fundatorów tego zakładu. Niemniej przeto poczyniono kroki, aby zaprowadzić pożądane ulepszenia.

Na interpelacyę Thomana względem zaprowadzenia wykładów w języku sławiańskim w szkołach średnich odpowiada JExc. minister stanu, odwołując się na najwyższe pismo odręczne z r. 1854 i na rozporządzenie przeszłego ministerstwa, z wezwaniem prowincyonalnych ciał naukowych, aby przedłożyli zdania swe w tym przedmiocie. Z tych sprawozdań, również odczytanych w izbie okazuje się w jaki sposób jest rozłożona nauka w językach czeskim i niemieckim w gimnazyach czeskich. Iglawa i Lejtomirzyca protestowali przeciw wprowadzeniu języka czeskiego u nich w szkołach. Podobny protest przyszedł z Lublany przeciw językowi słowiańskiemu.

Następnie odpowiada JExc. minister stanu na interpelacyę Brinza w przedmiocie gimnazyów poruczonych Jezuitom. Odwołuje się do rozporządzeń cesarskich z r. 1852 i 1858. Trzy tylko gimnazya jezuickie istnieją w monarchyi. JExc. wylicza tymczasowe przyznane pewne prerogatywy dla nauczycieli tych gimnazyów. Na przyszłość gimnazya te będą porówno z innemi podciągnięte pod prawidła ogólnie obowiązujące.

W dalszym ciągu dyskusyi nad ustawą gminną zabiera głos dr. Rieger, i oświadcza, że nie dba o poklask galeryi. Prezes wzywa go do porządku. Zaczem wnosi poprawkę do art. 20. żądając pewnych uwzględnień dla inteligencyi a szczególniej dla dziennikarzy.

W podobnym duchu przemówiał biskup Jirsik, za sprawą duchowieństwa i ciał pedagogicznych.

Wnioski Stelzla słabo poparte. Natomiast wnioski Herbsta i Hopfena znajdują silne poparcie. Prażak przyłącza się do wniosku Riegera.

(Doniesienia z Węgier.)

— Wojsko, które obsadziło gmach komitatowy w Peszcie, opuściło go, pisze *Ang. Korr.*, w nocy z 30. września na 1. października.

(Sejm kroacki.)

Na posiedzeniu kroackiego sejmu krajowego w d. 28. września, deputowany Kraljewic podaje do wiadomości w imieniu komitetu przeznaczonego dla kwestyi serbskiej, że komitat wirowitycki, i municypium w Neusatz, nadesłały odezwy z prośbą o popieranie życzeń serbskich. Ale ponieważ w żadnej z tych odezw życzenia narodu serbskiego nie są dokładnie wyszczególnione, przeto komitet nie może ich uwzględnić; zważywszy jednak zasadę, którą sejm krajowy kroacko-slawoński obrał w r. 1848, że Województwo serbskie ma być niezwłocznie połączone z troistem królestwem, komitet proponuje, aby sejm krajowy przedłożył Najjaśniejszemu Panu petycyę, aby deputowani węgierskiego sejmu krajowego, i serbskiego kongresu narodowego, mogli zgromadzić się wraz z deputowanymi sejmu królestwa troistego, i naradzić względem życzeń serbskich, a mianowicie Województwo serbskie uregulować ostatecznie na zasadach konstytucyjnych. Zdaniem komitetu sejm kroacki okazał by

tym sposobem gotowość popierać życzenia serbskich współbraci, a zarazem nie zboczyłby z drogi konstytucyjnej.

Deputowany Novic daje pogląd historyczny na naród serbski, wspomina jego przybycie do teraźniejszej ojczyzny, jego ciągłe i krwawe walki z Turkami, za co traktatem zawartym z Królem węgierskim otrzymał wiele przywilejów, na mocy których, pod szczególnem Węgier zwierzchnictwem pozwolono im żyć w zdobytej krainie. Z początku Serbowie używali tych praw w całej zupełności, ale poźniej przywileje stały się martwą literą. Serbowie nie zrzekli się praw uzyskanych, teraz nawet, na kongresie karłowickim uchwalili upraszać Jego ces. Mości, aby Województwu serbskiemu powrócił jego dawne prawa, aby zagwarantował ich język i narodowość; o to im tylko chodzi; nie mają zamiaru odłączać się od korony węgierskiej, lub troistego królestwa, ani myślą naruszać prawa jego, lub Węgier. — Nie można im brać za złe, że bezpośrednio udali się do Najjaśniejszego Pana, ponieważ do tego mieli prawo; z dobrą więc nadzieją proponuje, aby sejm osobną petycyą poparł ich prośby u Najjaśniejszego Pana.

Deputowany Kiriakovic na zasadach historycznych twierdzi, że dopóki sejm węgierski zwołany niebędzie, Najjaśniejszy Pan ma prawo bez niego, za pomocą rezolucyi królewskiej przywrócić Województwo serbskie i tym sposobem naglącą kwestyę jego załatwić.

Deputowany Cepulic zwraca uwagę, jako wypadki lat 1848, 1860 i 1861 skruszyły więzy przewagi feudalizmu, i ustaliły równouprawnienie narodów. Na węgierskim sejmie krajowym same tylko czysto madziarskie interesa były reprezentowane; czegoż Serbowie mogli się spodziewać dla swoich życzeń od reprezentacyi tego rodzaju. Gdy zaś powiedzieć można, że Madziarowie nie uznają prawa Serbów, cóż więc im pozostaje jak udać się do drugiego zwierzchnika prawodawstwa, do monarchy, prosząc zarazem sejmu kroackiego o pośrednictwo.

Prezydujący pyta, czy debata ma być dalej prowadzona, czy przedmiot ma być drukowany i rozdany. Większość domaga się aby był drukowany.

Anglia.

(Dworu doniesienia. — Przychody państwa.)

Lodyn, 1. października. Jak słychać, opuszczą Królowa i książę małżonek tudzież inni członkowie familii królewskiej dnia 22. lub 23. października wyżyny Szkocyi i przeniosą się z Balmoral do zamku Windsor.

— Przychody państwa upłynionego wczoraj kwartału przyniosły 2 miliony mniej, niż w tem samem ćwierćroczu 1860. Przychód z ceł wzrósł o 94.000 funt., z poczty o 70.000, z dóbr koronnych o 911, zmniejszył się przychód z akcyzy o 868.000, z stempla o 40.000, podatków o 6000, z podatku majątkowego o 1,290.000, z różnych dochodów o 17.845 funt. Suma powiększenia wynosi przeto 164.911, zmniejszenia 2,221.845 funt.; okazuje się więc niedobór 2,056.934 funt. Na półrocze 1861 przypada zmniejszenie 477.514 funt. a na rok całego przychodu 1,003.817 funt. Rezultat wygląda poniekąd smutno, zważywszy, że dzień dzisiejszy jest inauguracyą budżetu pana Gladstone. Dziś odpada podatek od papieru, a *Morning Star* nie zaniedba nakreślić tego dnia czerwonym kolorem. Wolność papieru, mówi ten dziennik, jest właściwem dokonaniem wolności druku, a co do wartości i doniosłości nie da się z niczem innem porównać, jak z magna charta i habeas corpus.

Francya.

(Doniesienia dworu. — Wiadomości pobieżne. — Popisy armii pruskiej. — Aresztacye. — Odwiedziny Króla pruskiego.)

Paryż, 2. października. Oboje Cesarstwo i następca tronu przybyli dzisiejszej nocy do St. Cloud. Dziś rano odbyła się w St. Cloud rada ministeryalna.

— *Pays* donosi: Król pruski przybędzie do Compiegne d. 6. października, a odjedzie 8. t. m. Z okazyi jego bytności nie będzie ani polowania, ani przeglądu wojska; jenerał Froissard, adjutant cesarski, pan Bourgoing koniuszy i pan Riancourt podkomorzy, będą przydani do osoby Króla w czasie jego obecności.

— Dnia 28. września powtórnie spuszczono na wody fregatę pancerną „la Formidablé."

— Ceny chleba znowu podskoczyły w Paryżu.

— Margrabia Villamarina przyjechał do Paryża. Hrabia Vimercati bawi jeszcze w swojej wsi pod Medyolanem, gdzie teraz bawi w gościnie księżna Matylda.

— Hrabię Montebello i jego małżonkę przyjmował Papież na prywatnej audyencyi. Dnia 26. września wyjechali z Rzymu i tego samego jeszcze dnia odpłynęli z Civitavecchii do Marsylii. Za przybyciem do Marsylii puścił się hrabia niezwłocznie w dalszą podróż do Paryża, gdzie stanął dzisiaj.

— Słychać, że dla uchylenia trudności, jakie zachodzą jeszcze co do układów w sprawie mexykańskiej, pojedzie do Londynu pan Banneville, następca pana Benedettego w dyrekcyi polityki zagranicznej.

Jenerał Miramon, były prezydent „Murzynów" w Mexyku, którego niedawno przyjmował Cesarz w Biarritz, udaje się tymczasowo do Hawanny, by w razie potrzeby być na zawołanie.

— *Monitor* donosi: „Jego Mość Król Pruski wyraziwszy życzenie, ażeby niektórzy oficerowie francuscy znajdowali się na wielkich popisach dwóch pruskich korpusów armii między Kolonią i Düsseldorfem, pospieszył rząd Cesarza wyprawić tam misyę, do której należeli jenerał dywizyi senator Forey, jenerał brygady Lichtlin, pułkownik gwardyi artyleryi Fenelon i naczelnik szwadronu jeneralnego sztabu Abzac. Jenerał Forey i wyżsi oficerowie, którzy mu towarzyszyli, udali się dnia 10. września do Kolonii, gdzie uprzejmie przyjmował ich pułkownik Blumenthal, któremu Król Jego Mość polecił zaprosić cudzoziemskich oficerów, ażeby przyjęli ofiarowaną im szczerą gościnność. Zaraz po swem przybyciu mieli zaszczyt członkowie misyi francuskiej być przedstawieni Ich Mościom Królowi i Królowej tudzież familii królewskiej, którzy z ujmującą łaskawością ich przyjmowali. Mając na rozkazy wszystko, mogli ci oficerowie bardzo wygodnie i z największą łatwością przypatrywać się pięknym manewrom, jakie wykonywały siódmy i ósmy korpus armii pruskiej pod rozkazami jenerałów Herwarth-Bittenfeld i Bonin. Oficerowie francuscy przypatrzywszy się popisom wojskowym od 11. do 20. września, przejęci uczuciem podzięki za gościnne przyjęcie, jakiego doznali od Króla i familii królewskiej i zachwyceni duchem serdecznej otwartości ze strony pruskich oficerów, pożegnali swoich dostojnych gospodarzy. Odnieśli najpomyślniejsze wrażenie pięknej postawy, karności i wykształcenia armii pruskiej, zalety, które jej słusznie przynależą.

— Z Marsylii donoszą, że z powodu śledztwa u osób obwinionych o werbunek dla reakcyi neapolitańskiej, nastąpiły tam dwie aresztacye.

Paryż, 3. października. *Constitutionnel* zawiera artykuł z podpisem Grandguillota pod napisem: „Odwiedziny Króla pruskiego." Oświadcza, że Francya dostrzega w tych odwiedzinach znak powszechnego pokoju. Ta wizyta uchyla wszelką obawę w Niemczech; mogłyby nas dziwić zarzuty dzienników austryackich, gdybyśmy nie wiedzieli, że Austrya starając się o przymierze z Prusami ponosi klęskę. Austrya chciała się zrzec przewodnictwa w Niemczech, jeźliby Prusy użyczyły jej swojej pomocy do pokonania narodowości. Czyż Austrya wzmocniona byłaby otrzymała swego przyrzeczenia? Prusy niechciały nawet doświadczać tego. Dzienniki austryackie oburzyły szczególnem postępowaniem swojem patryotyczne uczucie niemieckie i mówiły, że nadreńskie granicy Francyi będą oddane za koronę cesarstwa niemieckiego. Dzienniki pruskie są w obec tych zarzutów zamało otwarte. Utrzymują, że odwiedziny Króla są tylko wizytą grzeczności nic zaś polityki. *Constitutionnel* nie przypuszcza tego mówiąc:

Chcecie, ażeby bytność Króla we Francyi była zdarzeniem politycznem. Niech i tak będzie, w gruncie rzeczy jesteśmy tego samego zdania, ale przecież jest to coś więcej jeszcze. Gdyby nie nadużywanie, jakiego dopuszczają się z wyrazem „socyalny", powiedzielibyśmy, że to wypadek socyalny; ale bo też istotnie jest to wypadek socyalny. Od dwóch lat trwają układy względem traktatu handlowego ze związkiem celnym. To jest kwestya główna. Polityczne traktaty jednają tylko rządy, a traktaty handlowe — narody. Król Wilhelm — mamy dowód na to — jest z rzędu tych książąt, którzy pojmują dobro swego kraju i swój wiek. Jego stałość i otwartość weszły w przysłowie. Jest on z liczby tych książąt, którzy śmiało oświadczają swoim ludom, że niesłuszne przesądy i ślepą nienawiść depczą nogami, że gardzą względami chwilowej popularności, a starają się tylko o bezstronne uznanie potomności.

Włochy.

(Broszura O. Passaglia. — Reakcya neapolitańska. — Wiadomości bieżące.)

Sardynia. *Indép. belge* nadmienia o broszurze O. Passaglia, którą Włosi zapaleni tak wychwalają w swoich dziennikach. Jest to pewien rodzaj okólnika do biskupów świata katolickiego. Zdaniem dziennika belgijskiego broszura ta nie zawiera nic godnego uwagi, nie rozwiązuje żadnej kwestyi, a trąci deklamacyą.

Neapol. Reakcya neapolitańska wzmocniona została ostatniemi czasy posiłkami od morza; wiadomo, że hiszpański jen. Borges wylądował pod Bruzzano w Kalabryi; drugi oddział wysiadł na ląd pod Giulianowa w Abruzzach, a trzeci pod Agropoli w pobliżu Salernu. Tak donoszą telegramy turyńskie, a neapolitański korespondent dziennika *G. du Midi* wspomina pod dniem 24. września jeszcze czwarte wylądowanie na wybrzeżu Manfredonii, które miało dostarczyć powstańcom znacznych posiłków. Ten sam korespondent utrzymuje, że Chiavonne otrzymuje ciągle posiłki w Terra di Lavore. Inny dziennik *Democrazia*, którego świadectwo pewno nie może być podejrzane, gdy idzie o postępy reakcyi, powiada, że rojaliści obsadzili Lettino w okręgu Matese i San Benedetto, a nawet urzędowy dziennik neapolitański wyznaje, że Cipriani zajął znowu mocne pozycye swoje na górze Vergine i Monteforte. Także w okręgu Taburno utrzymała się reakcya.

— Nadszedł z Turynu telegram z dnia 30. września, że banda której Borges przewodniczy, została pobita; Borges uciekł z kilku towarzyszami, lecz za nimi puszczono się w pogoń. Do *Patrie* donoszą z Pizza w Kalabryi, że banda ta już pod Plati i pod Citta nuova rozbitą została. Ośmiu jeńców schwytanych pod Citta nuova rozstrzelano natychmiast, nie pytając nawet o narodowość.

— W Neapolu zaczął się procces legitymisty francuskiego de Christen.

— Bitwa pod Castelfidardo będzie uwieczniona pomnikiem; węgielny kamień już został położony.

Niemce.

(Wiadomości bieżące.)

Berlin, 1. października. Wczoraj obchodził Jego Mość Król 50tą rocznicę urodzin swojej małżonki w Baden-Baden w gronie familijnem, a zjazd Króla z Cesarzem Napoleonem nastąpi w przyszłą niedzielę 6go paźdz. w Compiègne, gdzie z pewnością zabawi Król tylko jeden dzień. Dnia 8. b. m. uda się Król z małżonką z Baden-Baden do Poczdamu na swój zamek Babelsberg, a ztamtąd pojedzie 13. do Królewca na koronacyę.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Doniesienia z Warszawy.)

W Warszawie nie ustają demonstracye. Rozpowszechniają się obrazki przedstawiające wolność, równość, niepodległość z napisem: Boże błogosław przedsięwzięciu naszemu. Na dn. 1., 2., 3. i 4. b. m. były zapowiedziane nabożeństwa za pomyślność ojczyzny, i to za pomocą wezwań drukowanych, które rozesłano ludziom wszelkiego stanu, a dnia 4. b. m. nawet włościanom z okolic Warszawy.

Wspominane pierwej na d. 10. b. m. zapowiedziane zebranie w Horodle, zakazał rząd rozporządzeniem z d. 1. b. m. jako nieuzasadnione i szkodliwe dla publicznego porządku. Rząd użył stosownych środków, aby zapobiedz zamierzonemu zebraniu ludu.

Odkąd w Warszawie kaznodzieje przemawiają po kościołach przeciw rozruchom, uspokojono się nieco. Chociaż rząd nie użył wojska dla zapewnienia spokojności podczas wyborów, dowiadujemy się jednak pisze *Allg. Preuss. Ztg.*, że w rozmaitych gmachach wzmocniono oddziały wojska.

Turcya.

(Reformy.)

Konstantynopol, 21. września. Gazeta Tryestyńska donosi z Konstantynopola:

Niezadługo przekonają się niechętni, że Sułtanowi Abdul Azis szczerze chodzi o zaprowadzenie ulepszeń w swem państwie, o pomyślność wszystkich swych poddanych bez różnicy stanu, wyznania i narodowości. Wprawdzie tłumaczą sobie Turcy starowiercy każdy nowy czyn Sułtana na swoją korzyść, chociaż przeciwnie świadczy już to samo, że Sułtan wszystkie posady obsadza stronnikami reformy, ludźmi postępu. Nawet i na prowincyach z woli Sułtana zajmują najwyższe urzędy ludzie doświadczonej prawości i zdolności tak, że wkrótce nie tylko stolica ale cały kraj poczuje wpływ dzielnej dłoni Sułtana Mehemet Kiprisli Basza pozostaje w Adrianopolu, a Riza Basza mianowany najnowszym rozkazem gubernatorem nie w Aleppo lecz w Smyrnie, tak że dwie najznakomitsze osobistości upadłego ministerstwa, pozostaną w pobliżu stolicy. Hasil Basza jeden z najpoufniejszych przyjaciół byłego seraskiera Rizy, mianowany gubernatorem Saloniki, Safetti Basza gubernatorem Widyniu a Zaryf Mustafa Basza przeniesiony z Karsu do Dżeddy. Do Damaszku i Djarbekiru nie wiadomo potąd, na kogo padnie wybór, znajdą się jednakże dzielni i na tamte posady ludzie, co zdołają przeprowadzić wykonanie woli i dobre zamiary Sułtana, zaczem z wyjątkiem Smyrny i Dżeddy wszystkie prowincye państwa Ottomańskiego, jak najlepszych dostały najwyższej woli Sułtana wykonawców.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 4. paźdz. Na wczorajszem posiedzeniu rady miejskiej odczytano raport komisyi względem nauki w szkołach ludowych. Postanowiono zaprowadzić włoski język wykładowy, a język niemiecki ma być uczony w szkołach realnych tylko za pośrednictwem języka włoskiego. Dalej uchwalona została regulacya i polepszenie płac nauczycieli, zaprowadzenie szkół wieczornych i poprawienie książek szkolnych już na przyszły rok szkolny. *Wessely* proponuje wyzwolić szkołę z pod wpływu duchowieństwa. Poprawka *Constantiniego*: „Rada miejska przejęta przekonaniem, że teraźniejsza organizacya elementarna sprzeciwia się zasadom wolności i równości, które są fundamentem budowy konstytucyjnej, wyraża gorące życzenie, ażeby ten system pogodzić z duchem i wymaganiem czasu“ — przyjęty został jednogłośnie z oklaskami.

Werona, 4. paźdz. *Giornale di Verona* donosi, że na biskupa kremońskiego wydany został dekret uwięzienia. Mówią, że minister Bastoggi zamierza wnieść ustawę względem opodatkowania tytułów.

Londyn, 4. października. Świadomi rzeczy zapewniają, że podpisanie niemiecko-francuskiego traktatu handlowego odwleka się dla nowych wymagań Francyi, i przeto potrzebne jest nowe porozumienie Prus z państwami związku celnego.

Londyn, 4. października. Dzisiejsza *Times* przytaczając pogłoski względem zbliżenia się Prus do Francyi powiada: Widoki Prus i Anglii są jednakie i wymagają raczej przymierza z Anglią. Jeśliby Prusy zaczepione zostały — co z każdym dniem podobniejsza do prawdy — pomagałyby im floty angielskie. Prusy powinnyby wejść w ściślejsze związki z Anglią, Austryą, Rosyą, Włochami, Hiszpanią, a nie szukać przymierza z narodem, od którego grozi im niebezpieczeństwo. Takie przymierze niezabezpiecza od napadu. Francya odciągnęłaby drobne państwa niemieckie i wywołała nieszczęście z roku 1806.

Turyn, 3. października. Do *Opinione* piszą z Palermu z 2. b. m.: Zamiar demonstracyi względem Rzymu nieprzyszedł do skutku. Podobne wiadomości nadeszły z Mesyny i Trapani. *Opinione* zaprzecza temu, jakoby książę Carignan miał jechać na koronacyę Króla pruskiego. Jenerał della Rocca odjeżdża jutro fregatą „Duca di Genova“ do Konstantynopola, by doręczyć Sułtanowi łańcuch orderu Anunziaty. Ztamtąd uda się do Aten, by złożyć Królestwu gratulacyę ocalenia Królowy od zamachu.

Turyn, 4. paźdz. Jak donosi *Diritto*, przyszła w Neapolu do skutku zamierzona demonstracya (30. września). Rząd użył środków zaradczych. Liczne patrole przeciągają po mieście.

Berna, 4. paźd. Rada stanu w Genewie przesłała radzie federacyjnej ostateczny raport o zatargach granicznych, i żąda w drodze dyplomatycznej zadośćuczynienia za artykuł *Constitutionnela*.

Belgrad, 3. października. Serbscy oficerowie wyzwali na pojedynek austryackiego konzula jeneralnego za postępowanie jego z księciem na balu. Oficerowie ciągnęli między sobą losy, który z nich ma stanąć do rozprawy orężnej.

Ateny, 28. września. Przedwczoraj zdzierała policya z murów plakaty z pogróżkami, jeźliby Król powrócił bez następcy tronu i wzbraniał się utworzyć gwardyę narodową. To samo stało się w Nauplii.

Raguza, 4. paźdz. Przedwczoraj uderzyło 300 powstańców zubzańskich na Viovo pod Trebinią. Załoga i mieszkańcy Trebinii i okolicy zbiegli się, by ich odeprzeć. Po zabraniu nieco bydła odstąpili napaźcy. Turcy stracili 5 poległych i 5 ranionych.

Konstantynopol, 28. września. Jenerał della Rocca wiezie Sułtanowi order Annunziaty. Sułtan przyjmował posłów Chana Chiwy. Mają utworzyć siedmnaście nowych pułków policyjnych. Basza Tunetu nie przyjedzie sam do Stambułu, lecz posyła swego pierwszego ministra Haireddina Baszę. Jutro ma być trzecia konferencya posłów w sprawie Księstw Naddunajskich. Adjutant Omera Baszy przywiózł ważne depesze.

Konstantynopol, 3. października. (Na Paryż.) Porta skłania się znieść blokadę Montenegru, jeźli książę i senatorowie zobowiążą się pisemnie szanować terytoryum tureckie.

Konstantynopol, 4. października. Montenegro odrzuca warunki Porty, zaczem blokada ma być surowo przestrzegana. Mówią, że Porta zezwala na unię Księstw naddunajskich, jak długo żyje książę Couza.

Smyrna, 27. września. Wczoraj było tu dość mocne trzęsienie ziemi. Uwięziono kilku przebywających tu Czerkiesów za zakłócenie porządku.

Bombaj, 12. września. Jeneralny gubernator udaje się do północno-zachodnich prowincyi, a ztamtąd powróci na Rangun do Kalkutty, gdzie będzie oczekiwał przybycia lorda Elgina. Trzęsienie ziemi i burza z gradem zniszczyły w Benares kilkaset domów, i 200 do 300 ludzi zasypały gruzy. W Kandaharze umiera dziennie 600 do 700 ludzi na cholerę.

Nowy Jork, 24. września. Lexington poddał się separatystom. Hrabia Paryża i książę Chartres mianowani są oficerami armii związkowej.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 5. października. Na naszym wczorajszym targu były następujące ceny: mec pszenicy (82 ℔) 4z.48c.; żyta (67 ℔) 3zł.20c.; jęczmienia (79 ℔) 2zł.41c.; owsa (43 ℔) 1zł.43c.; hreczki 2zł.75c.; kartofli 1zł.16c.; — cetnar siana 89c.; okłotów 85c.; — sąg drzewa bukowego 14zł., sosnowego 16zł.80c.; — kubek krup pszennych 9c., jęczmiennych 4c., jaglanych 6c., hreczanych $4\frac{1}{2}$c.; — funt mąki pszennej 10c., żytnej $8\frac{1}{2}$c.; — mas piwa lepszego 20c., zwykłego 18c.; dobrej 18° wódki 90c., szumówki 15° bez podatku 48c.; — funt masła 52c., smalcu wieprzowego 52c., łoju 24c. wal. austr.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

Dnia 4. października 1861.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	′′′					
7. god. zrana	327 80	+ 9.2	93.7	półn.-wschod.	sł.	mgła
2 god. po poł.	327.78	+ 14 0	76 2	północny	„	pochmurno
10. god. wiecz.	328 12	+ 11 0	81.6	zachodni	„	„

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 5. października.

Hotel rosyjski: PP. Jarosiewicz Jan, doktor medycyny, z Rosyi. — Chwalibóg Jan, z Lipowiec. — Szymanowski Fran., z Babiatyna. — Pajgert Fran., z Sidorowa. — Drużbacki Fran. Eust., z Bratkowiec.

Hotel europejski: Rylski Fran., z Bełzca. — Hordyński Joachim, doktor medycyny, z Brzeżan.

Hotel Langa: Hr. Schlick, c. k. jenerał kawaleryi, i Eck N., c. k. pułkownik, z Wiednia. — Passakas Lib., z Rzehowiec.

Hotel angielski: Marysz Alojzy, c. k. notaryusz, z Krzanowa. — Smoleński Kornel, z Korczówki. — Abrahamowicz Dawid, z Targowicy.

Dnia 6. października.

Hotel rosyjski: PP. Bekerski Henr., z Jaroszczyna — Hr. Borkowski Miecz., z Mielnicy. — Rulikowski Stan., z Miecza. — Wiśniewski Hen., z Dobrzan. — Haekensalner Leop., c. k. porucznik, z Podkowicy. — Jełowicki Adolf, z Wołynia. Grocholski Kaz., z Rożysk.

Hotel europejski: Hr. Lanckoroński Teod., z Poddubicc. — Żurowski Bol., z Bóbrki. — Wirth Jan, c. k. rotm., z Kłodzienki. — Malczewski Stan., z Cześnik. — Walewski Kaz., z Kłodna. — Matczyński Konst., z Danilczy.

Hotel Langa: Jędrzejewicz Kaz., z Czapli.

Hotel angielski: Kutkowski Apol., z Hantowiec. — Wojczyński Alfred, z Tuligłów. — Hubicki Karol, z Ożydowa.

Zajazd pod kolej żelazną: Przygodzki Rom., z Peretok.

Do domu zajezdnego nr. 179²/₄: Kieszkowski Józef, z Szandowiec.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 5. października.

PP. Malczewski Kaz., do Skwarzawy. — Walewski Kaz., do Kłodna. — Berezowski Hen., do Wodnik. — Roszkowski Ant., do Brykowa. — Grochowalski Zyg., do Świrza. — Rylski Fran., do Bełzca. — Kratochwil Max., do Wasyłowa. — Jarosiewicz Jan, doktor medycyny, do Rosyi. — Jordan Teofil, do Nowegosioła.

Dnia 6. października.

PP. Hr. Schlick, c. k. jenerał kawaleryi, i Eck N., c. k. pułkownik. do Lisowiec. — Böhm Ant., c. k. rotm., do Werony. — Hr. Rosocki Józef, do Lipicy. — Szymonowicz Franc., do Bobiatyna. — Hr. Jabłonowski Józef, do Rawy. — Marysz Alojzy, c. k. notaryusz, do Krzanowa. — Wysocki Józef, do Brodów. — Torosiewicz Fran., do Holhoczy. — Fedorowicz Jan, do Okna.

Kurs lwowski.

Dnia 5. października

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	6	43	6	47
Dukat cesarski	„ „	6	50	6	52
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	11	12	11	20
Rubel srebrny rosyjski	„ „	2	13	2	14
Talar pruski	„ „	2	2	2	4
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	79	—	80	—
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	83	—	84	—
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	149	50	151	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	66	—	66	40
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	79	50	80	—

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i weksli.

Dnia 5. października.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 zlr. 80.70. Metaliki po 5% za 100 zł. 67 30; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.— Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier —.— Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Akcye Banku narodowego sztuka 756 —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 184.30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—.

Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —.—. — Lipsk za 100 talarów —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 137.65. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Paryż za 100 fr. —.—.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.56. dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—. Srebro 136 25.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 3. października.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wał. po 5%	61 40	61 50
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	80 70	80 80
Z pożyczki narod. z proc. od kwiet. do paźd. po 5%	80 50	80.60
Z r. 1851, ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	67.30	67.40
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	67 40	67.70
dtto. „ 4½%	58.—	58 50
dtto. „ 4%	51 25	51 75
dtto. „ 3%	39 —	39 50
dtto. „ 2½%	34 —	36.—
dtto. „ 1%	13 50	13 75
Przez. do wylos. z r. 1839	115.—	115 25
„ 1854	86 25	86.40
„ 1860	83 20	83 49
Przeznaczone do losowan. z r. 1860 po 100 zł.	88.20	88 40
Renty Como po 42 lir. aus.	16.50	17.—
Wylos. obl. dawn długu państ. po 5%	65 50	66.—
„ „ „ 4½%	57 50	58.—
„ „ „ 4%	50.50	51.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3½%	44.50	45.—
„ 3%	47.—	48.—
„ 2½%	46.—	47.—
„ 2¼%	41 —	41.50
„ 2%	36 50	37.50
„ 1¾%	32.—	33.—
dtto. z procent za granicą „ 5%	65.50	66.—
„ 4½%	57.—	58.—
„ 4%	50.50	51.—

B. Krajów koronnych (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	87.—	88.—
Wyż. Aust. i Salb.	87.—	87.50
Czech	90.50	91 —
Morawii	—.—	85 50
Szląska	83.—	84.—
Styryi	86.50	87.—
Tyrolu	98.—	99.—
Kar., Krainy. i Wyb.	87.—	87.50
Węgier	67.50	68.25
Obl. ind. po 5 proc. za 100 zł. Ban. Tem., Kroacyi i Sławonii	66 50	68 50
Galicyi	66.25	66 75
Siedmiogr. i Bukow.	64.50	65.—
Lom. wen. poż. z r. 1850	—.—	—.—
Wen. pożyczka z r. 1859	93.—	94 —
Dług Tyrolu, Dług Salcburga, Dług Krainy po 5%	65 50	66.—
„ 4%	50.50	51.—
„ 3½%	43.—	43.50
„ 3%	38.—	38.50
„ 2½%	31.50	32.—
„ 2%	24.50	25.—
„ 1¾%	21.—	21.50

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
po 3% za 100 zł.	18.—	20.—
„ 2½% za 100 zł.	15.—	17.—
„ 2¼% za 100 zł.	14.—	15.—
„ 2% za 100 zł.	13.—	14.—
„ 1¾% za 100 zł.	10.—	11.—

3. Akcye.

	pien.	towar.
Banku nar.	756	757
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	184.20	184.40
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	587 —	589 —
Półn. kolei po 1000 zł. m.k.	2000	2002.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	274 —	274.50
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł.	165.25	165 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	119 —	119.50
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Połud. kolei państ., lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 160 zł. (80%)	232.—	233.—
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. m.k. z wpł. po 140 zł. (70%)	169 25	169 75
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m.k.	18.—	19.—
dtto. II. emis. po 200 zł. m.k	78.—	80.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	695.—	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	142.—	143.—
Kol. Bern. Ross. po 200 zł.		
dtto. z pierwszeństwem po 200 zł. m. k.	—.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	122.—	124.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m.k.	429.—	431.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	205.—	210.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	390.—	392.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500 zł. m. k.	370.—	375.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k.	—.—	—.—

4. Listy zastawne.

	pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon. 6let. po 5%	102 25	102 75
10 „ 5%	95 50	96 50
przeznacz. do los. po 5%	89 75	90 25
Banku narodowego w wal. austr. na 12 m. 5% za 100 zł.	99 90	100 —
przez. do los. po 5%	85.70	85 90
Gal. Tow. kred. po 4%	—.—	80.25

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.50	96.75
detto detto w srebrze uproc za 100 zł. w. a.	102 60	102 80
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	139.50	140 50
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	—.—	95.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	133 50	134 50
Kol. Gloggn. za 100 zł.	81.—	82.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	96.50	97.—
Lloyda za 100 zł.	85.—	88.—

6. Losy.

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	119 —	119 25
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	95 25	95.75
Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a.	124.—	125.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	36.—	36.10
Esterhazego po 40 zł. m. k.	97.—	98 —
Salma „ 40 „ „	36.50	37.—
Palfiego „ 40 „ „	36.—	36.25
Clarego „ 40 „ „	35 25	35.75
St. Genois „ 40 „ „	35 75	36 25
Windischgrätza 20 zł. „	23.—	23.50
Waldsteina 20 „ „	22.50	23.—
Keglevicha 10 „ „	14.50	15.—

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	115.40	115 60
Augsburg za 100 zł. w. p.-n.	115.75	115 75
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	115 75	116.—
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	101.75	101.75
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	53 15	—.—
Londyn za 10 ft. szt	137—.	137 25
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 zl. w. a.	53 30	53 30
Marsylia za 100 fr.	53 40	53.50
Paryż za 100 fr.	53.60	53 60
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Wenecya za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
(31 dni po ukazaniu.)		
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. men.	6.55	6.56
dtto. pełnej wagi	6 55	6.56
Korona	18.80	18 85
20frankówka	10.91	10.93
Rosyjski impery.	11.25	11.28
Talar związkowy	2.03½	2.04½
Srebro	135.25	135 75
Kurs korony w k. kasach	13 zł. 50 c.	

KRONIKA.

(„Warrior") największa z żelaznych fregat Anglii, o której sądzą, że przemaga w dzielności trzy największe francuskie okręta pancerne, odbyła teraz dniami pierwszą przejażdkę po Tamizie z Romhitte do Portsmouth. Próba ta przewyższyła wszelkie oczekiwania; łatwość w kierowaniu pomimo ciężaru statku, który waży 180.000 cetnarów, nic do życzenia nie zostawiła, jej chyżość zaś wynosiła 14½ mili na godzinę. Ponieważ jednak morze było cały czas bardzo spokojne, nie można dać stanowczego o fregacie wyroku.

(Korona angielska.) Wyszło właśnie opisanie korony angielskiej, i wyliczone są w niej klejnoty. Według tego opisu najgłówniejszą jej ozdobą jest wielki nieregularnie szlifowany rubin, który w r. 1367 miał otrzymać w darze czarny książę Don Pedro, Król Kastylii. Następnie liczy taż korona jeden duży i 16 mniejszych szafirów, 11 szmaragdów, 4 rubiny, 1363 dyamentów, 1272 różyczek, 147 innych rozmaitych klejnotów, 8 dużych i 273 mniejszych pereł. Korona sporządzona dla Królowej Wiktoryi w r. 1838 z klejnotów znajdujących się w skarbcu waży 39½ uncyi.

(Program uroczystości koronacyjnych w Królewcu), nadesłanych ciału dyplomatycznemu, jest według „Köln. Ztg." następujący: Dnia 15. października o godzinie 8. rano osobny pociąg do Królewca dla panów posłów i dyplomatów zagranicznych, którzy mają udać się na uroczystość koronacyi. Śniadanie w Krzyżu. Obiad w dworcu kolei żelaznej za przybyciem do Królewca o godzinie 8. wieczorem. Dnia 16 października. Wjazd posłów zagranicznych do Ich królewskich Mości. Obiad dla wysłanników i posłów u Najjaśniejszych Państwa. Festyn wieczorny, który Najjaśniejszy Pan raczy przyjąć od panów stanowych. Dnia 17. października: Obiad u Najjaśniejszych Państwa, i w mieście u Jego Excelencyi najwyższego podkomorzego hrabiego Redern. Festyn wieczorny, który miasto wyprawi dla Króla. Dnia 18. października: Obrzęd koronacyi (później nastąpi program osobny). Wielka uczta u Najjaśniejszego Pana. Dnia 19. października: Obiad w mieście u najwyższego podkomorzego hrabiego Redern, i u pana ministra spraw zagranicznych. Wieczorem wielki koncert u Najjaśniejszych Państwa. Dnia 20. października: Odjazd obojga Królestwa do Gdańska. O godzinie 8. rano osobny pociąg dla panów posłów i ciała dyplomatycznego. Obiad w Krzyżu. Dnia 22. października: Wjazd Najjaśniejszych Państwa do Berlina. Następnych dni uczty u Najjaśniejszych Państwa i książąt królewskiego domu i w mieście.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.